

A woman with blonde hair, wearing a pink knit beanie, a purple long-sleeved shirt, black shorts, and a large green backpack, is hiking up a grassy mountain slope. She is holding a wooden walking stick in her left hand. The background shows misty, rolling mountains under a soft, overcast sky. In the foreground, there are some purple wildflowers.

MIRIAM LANCEWOOD

OVERLEVEN

IN DE

WILDERNIS

**MIJN MINDSET IN
ONVOORSPELBARE SITUATIES**

‘Een boek vol inspirerende wijsheden. Je wordt gemotiveerd om mentaal sterker te worden en zelf het avontuur aan te gaan.’

FLOORTJE DESSING

Inhoud

1	Dragons Teeth, Nieuw-Zeeland	9
2	De laatste zomer in de Nieuw-Zeelandse wildernis	26
3	Bulgarije – liefde, leven en dood	61
4	Liftend alleen op pad	100
5	India deel 1 – Voorbereidingen en de Rupinpas	140
6	India deel 2 – de Pin Bhabhapas en de Hamptapas	175
7	Tadzikistan	214
8	Kirgizië	246
	Nawoord	269
	Dankbetuigingen	271
	Bijlage 1 Uitrusting	275
	Bijlage 2 – Mondvoorraad voor trektochten in de wildernis	281
	Lijst van vaardigheden	285

Dragons Teeth, Nieuw-Zeeland

We weten wie we zijn zolang we in het bekende blijven. Trekken we het onbekende in, dan herkennen we onszelf misschien niet meer.

De zon was juist ondergegaan achter de heuvel toen ik zes geiten langzaam naar boven zag slenteren. Een bok, vier vrouwtjes en een lam. Ze waren halverwege de berg, op weg naar een droge overhang, waar ze meestal sliepen. Ik had hun sporen de afgelopen weken in het zand gezien. Ze hadden geen haast en knabbelden hier en daar aan wat begroeiing. Ze liepen omhoog langs een beekje, waar op beide oevers weelderig gras en bloemen groeiden. Het was echt een prachtige avond. De bodem van de vallei was open en grasgroen, op de hellingen groeide een beukenbos. De friscroene blaadjes verrieden een warme lente.

Ik pakte mijn geweer, dook ineen en observeerde hun bewegingen een tijdlang. Mijn geest werd scherp en alert: waar kwam de wind vandaan? Zouden de geiten me ruiken als ik om hen heen sloop?

Langzaam kroop ik van schaduw naar schaduw en zo kwam ik stilletjes in het bos, waar ik onzichtbaar was. Ik ging via een herpenpaadje omhoog, snel maar stil. Er mocht nog geen takje breken. Het licht tussen de bomen was zwak, maar mijn voeten wezen me intuïtief de weg en mijn getrainde ogen zagen alle overhangende takken.

Ik kon voorspellen waar de geiten heen zouden lopen. Ik kende

dit gebied als mijn broekzak. In de afgelopen paar maanden hadden Peter en ik in een hut hier vlakbij gewoond, en ik jaagde bijna elke dag in deze vallei.

Ik sloop verder tussen de bomen door en vond de plek waar de beek de rand van het bos raakte. Ik ging op mijn buik op een grote, ronde kei achter een boom liggen en bracht mijn geweer in positie. Ik rook hun sterke geur vlak voor ze aankwamen. Een voor een kwamen ze om de bocht aan de andere kant van het water. Ik bleef kijken en verschoof langzaam de veiligheidspal. Ik legde mijn vinger op de trekker, maar mijn handen trilden een beetje. Ik moest diep ademhalen en me focussen op ontspanning van mijn hele lichaam, zodat ik volkomen roerloos lag.

De kleinste van de vier vrouwtjes stopte om wat gras te eten.

De tijd leek te vertragen, ik wachtte een paar lange seconden.

PANG!

Het schot echode door de vallei. Vijf geiten renden onmiddellijk het bos in, eentje bleef liggen in het gras.

Ik stak de beek over en liep naar haar toe. Daar lag ze dan. Ik hurkte naast haar neer en keek. Het ene moment leefde ze, het andere moment niet meer.

Even sloot ik eerbiedig mijn ogen. Het doden van een onschuldig dier voelt altijd naar. Ik had het vrouwtje door het hoofd geschoten en ze had niet geleden. Ze was meteen gestorven. Ik streelde haar vacht. Ze was zwart, wit en bruin gevlekt. Kleine hoorns op haar jonge kop. Ik liet mijn hand even op haar neus rusten. Ze was wild en prachtig.

Ik trok het vrouwtje het bos in en pakte mijn mes uit de schede. Ik sneed de buik open en haalde de darmen er voorzichtig uit. Die legde ik op een grote, platte steen zodat de haviken die later konden opeten. Ik tilde haar op, legde haar op mijn schouders en met trage, bedaarde stappen liep ik door het laatste restje schemering. Ik zocht

mijn weg door het riet naar het bospaadje dat naar de kleine hut leidde waar wij verbleven. Ik droeg mijn wilde geit naar huis.

✱✱

De volgende ochtend zei ik tegen Peter: 'Ik wil graag een solo-expeditie van tien dagen doen. Ik heb al zo lang gejaagd: ik wil graag uittesten wat ik kan.'

Hij keek op met een geitenpoot in de ene hand en het slagersmes in de andere. Hij beende het vlees uit dat ik de avond tevoren mee naar huis had genomen.

'Wat wil je precies doen?' vroeg hij verbaasd.

'Ik ga met mijn grote geweer en deze keer neem ik helemaal geen eten mee. Alleen wat zout. Ik ga alleen en zorg voor mezelf. Ik wil over de top van Dragons Teeth in Kahurangi National Park, en dan aan de andere kant naar beneden.'

'Wanneer? Waar dacht je aan?'

'Midzomer lijkt me een prima tijd,' antwoordde ik. 'Over een paar maanden.'

'Geen eten mee?' vroeg Peter ongelovig.

'Nee.' Ik lachte triomfantelijk, alsof ik mijn doel al had bereikt. Ik kon mijn vrolijke lachen nauwelijks inhouden. Op het moment dat ik dit hardop tegen Peter had uitgesproken, voelde ik de overwinning omhoogkomen vanuit mijn buik. Ik grijnsde opgetogen alsof ik al vloog.

'Een solo-expeditie. Zou dat niet geweldig zijn?' lachte ik.

'Dat is het vast!' lachte hij. 'Ik weet zeker dat je je prima zult redden.'

'Tuurlijk,' knikte ik zelfverzekerd. 'Echt wel,' dakte ik dat nog eens aan.

Ik had drie maanden om me op mijn expeditie voor te bereiden. Ik bestudeerde de kaart van het nationale park, onderzocht de con-

tourlijnen en probeerde in te schatten waar het vlak genoeg zou zijn om te kamperen. Waar waren de stroompjes voor drinkwater? Ik zocht open plekken waar ik dieren zou kunnen treffen. Ik bedacht hoe ver ik moest stijgen om de top van de Dragons Teeth te bereiken. Ik maakte mezelf bekend met de namen op de kaart. Ik had Peter dit jarenlang zien doen – nu was het mijn beurt om de kaart te lezen als een boek voordat ik het verhaal binnenging.

Behalve de kaart bestuderen deed ik elke avond push-ups en sit-ups. Mijn romp moest zo sterk zijn dat ik een grote geit terug naar mijn kamp kon dragen. Ik droomde van alleen jagen en kamperen, bij mijn kampvuur zitten, boven op de Dragons Teeth staan. Ik had die ruige bergkam al vaak van een afstand gezien. De richel met die aantrekkelijke naam had altijd een bijzondere aantrekkingskracht gehouden. Het was alsof de draak me bespote en me verleidde om in zijn bek te klauteren. ‘Kom maar op als je durft!’ leek die altijd te zeggen.

✱✱

Het was de periode van corona en Peter en ik woonden al een jaar in een houten hut midden in het Abel Tasman National Park. Voor het dichtstbijzijnde dorpje moest je veertig kilometer over een zandweg, en er kwam geen hond. Uit de buurt van mensen blijven was cruciaal, omdat Peter al twee jaar lang leed aan nierfalen. Zijn gezondheid was dus al in gevaar. De nierspecialist had gezegd dat het virus voor Peter fataal kon zijn, dus was het voor ons heel belangrijk om ons af te zonderen. We hadden al jaren in de wildernis gewoond – in afzondering en eenzaamheid leven was nou net onze beste vaardigheid.

Voordat we naar deze afgelegen hut waren verhuisd, hadden we voor zes maanden aan voorraad gekocht en we hadden emmers vol zout, meel, gist, rijst, bonen, linzen, ghee, honing, koffie, thee en melkpoeder. Ik had ook 500 kogels gekocht. De rest van de nood-

zakelijke uitrusting lag al lange tijd klaar.

Ik ging vaak jagen in de nabijgelegen heuvels. Ik ving buidelrat-ten in vallen, schoot hazen, soms een jonge geit en andere kleinere dieren die we in een paar dagen tijd konden opeten. We hadden geen elektriciteit, laat staan een koelkast of vriezer. In het verleden hadden we wel geprobeerd vlees te drogen maar Nieuw-Zeeland is het territorium van de gevreesde vleesvlieg, die levende larven op vlees afzet. In bepaalde gebieden kun je proberen vlees in de zon te drogen, maar Golden Bay was verrassend vochtig en niet geschikt om vlees op deze manier te conserveren. De gemakkelijkste oplossing was kleine dieren schieten en het hele lijf ineens te bereiden. Om die reden schoot ik liever geen groot hert, omdat dan veel vlees verloren zou gaan.

Uit oogpunt van natuurbehoud werden Nieuw-Zeelanders gestimuleerd om invasieve soorten, die door de Europeanen waren geïntroduceerd, te bejagen. Dat waren bijvoorbeeld geiten, varkens, herten, konijnen, hazen, hermelijnen en wezels: soorten die de inheemse wilde dieren bedreigden. Maar de focus had grotendeels op het beschermen van inheemse vogelsoorten gelegen. Het doden van inheemse vogels is streng verboden en wie dat toch doet, kan enorme boetes of zelfs een celstraf krijgen.

Een van deze inheemse dieren is de merkwaardige, slimme en slinkse weka: een loopvogel. Het is een bruine, wilde kippensoort met een specifiek territorium, die dag en nacht krijs om zich kenbaar te maken. Weka's hadden in de gaten dat mensen geen gevaar vormen, veel te eten hebben, best een beetje dom zijn en dat zij gemakkelijk van die domoren konden profiteren. Toen ze eenmaal in de gaten hadden dat wij daar waren komen wonen, pikten ze elke ochtend ongeduldig op de deur om ontbijt te eisen. Eerst kwam er één weka en voor we het in de gaten hadden, voerden we vijf van die kippen. Natuurlijk kregen die weka's allemaal een naam die begon met een W.

Ik jaagde zo veel als ik kon, maar we zorgden ook voor zeevruch-

ten. Wanneer Peter energie had, liepen we met zijn tweeën vijf kilometer over een smal pad naar de kust. In de Tasmanbaai waren de begroeiing en het klimaat heel anders dan in de heuvels. Het bos hier was een soort subtropische jungle. De bladeren van enorme boomvarens wuifden over het pad en ranken van lianen baanden zich een weg door de bomen. Prachtige nikaupalmen groeiden op de zonnige plekken. Het was nooit erg koud in dit regenwoud, maar warm was ook anders: het was er permanent koel en vochtig. We liepen over het gouden zand en verzamelden genoeg groenlipmosselen om een Billy, een outdoorpan, te vullen. Dan stookten we een vuurtje op het strand en zetten daar een driepoot boven van drie van onze wandelstokken. We kookten de mosselen in zeewater en als ze dan open plopten, aten we ze zo op. Het gaf heel veel voldoening om uit lunchen te gaan en dan wat van de beste zeevruchten ter wereld te eten!

We brachten samen heerlijke middagen door, maar het gros van de tijd zwierf ik in mijn eentje rond en rustte Peter in de hut. Vergeleken met de jaren vóór zijn nierfalen was Peter nog altijd erg zwak. Het zou de nodige tijd vergen voordat hij weer lange afstanden kon lopen.

Maar ik voelde me fit en sterk. Ik kon niet wachten om die rugzak om te hangen en met mijn geweer de wildernis in te trekken.

Solo-expeditie

Op de langste dag van het jaar pakte ik eindelijk mijn rugzak in. Ik nam warme kleding mee voor hoog in de bergen, een tent, slaapzak, matje, mes, lucifers, een lichte pan en wat zout. Dat was het. Ik zou leven van het vlees dat ik schoot. *Tien dagen overleven met mijn geweer.*

Ik wilde testen wat ik kon, zien hoe mijn lijf met de ontberingen zou omgaan en hoe ik mentaal zou reageren onder extreme omstandigheden.

Ik lifte het Abel Tasman National Park uit, kwam aan bij het plaatsje Takata en ging verder naar het eind van de zandweg die me naar Kahurangi National Park bracht – Kahurangi is Te Reo Māori voor ‘gekoesterd bezit’. Ik wilde via de oostzijde het park in, dan over de Dragons Teeth klimmen om ten westen daarvan uit te komen.

Het eerste halfuur van mijn reis was ik plotseling onzeker. Nu ik op weg was, was ik niet meer zo gretig. Ik vroeg me af waarom ik het deed. Gezelschap is zoveel prettiger, dacht ik, en plotseling miste ik Peter. Tranen welden op als ik alleen maar dacht aan ons afscheid van die ochtend.

Ik voelde me verscheurd tussen twee uitersten: het comfort van veiligheid en samenzijn, en de drang om alleen en vrij te zijn. Dat halfuur voelde eindeloos lang, en ik sleepte me voort. De verleiding om terug te keren was groot, maar ik deed het niet! Ik wilde iemand zijn die er alleen op uit trekt, iemand die voor zichzelf kan zorgen.

Vastbesloten om het vol te houden, zette ik door.

Ik ging het deel van Kahurangi in waar tot voor kort nog akkers lagen. Het was regeneratief herbeplant met manuka, gaspeldoorn en andere struiken.

Ik liep op een berghelling heel hoog boven de rivier, toen ik de aanwezigheid van geiten opmerkte. Er waren veel sporen en keutels en het stuk grond rook alsof dit hun favoriete plekje was. Ik zette mijn tent op een kleine richel. Er was geen water in de buurt en ik moest de halve liter in mijn fles zorgvuldig bewaren.

Omdat ik geen vuur had aangestoken, duurde het niet lang tot er een jong bokje naar mijn kamp kwam. Hij liep voorbij zonder mij te zien. Ze zijn nieuwsgierig van aard en soms komen ze verrassend dichtbij, vooral als er geen intentie is hen pijn te doen. En ik wilde geen bok schieten in dat oord zonder water, op de helling van een steile berg. Ik was van plan om een dag later naar een prachtige riviervallei te gaan, en wilde daar een kleine geit schieten. Als ik eenmaal vlees had, dan zou ik een knus kamp opslaan in de buurt

van een kabbelend beekje, mijn tent op het zachte mos zetten, een groot kampvuur maken, op een houtblok zitten en nadenken over de werkelijkheid, filosoferen over het leven en de dood, terwijl ik heerlijke geitencurry's zou eten.

Dus die eerste avond liet ik dat jonge geitenbokje gaan. Hij was zo dichtbij dat ik er bijna bovenop had kunnen springen. Het viel me vaak op hoe dicht dieren me naderden als ik niet van plan was te schieten. Maar vanaf het moment dat ik op jacht ga, verdwijnen ze vaak als sneeuw voor de zon. Dieren lijken een zesde zintuig te hebben voor intenties. Ik weet niet of ze mijn geweer zien en weten wat dat betekent, of dat ze mijn intentie kunnen voelen – maar ik heb veel jagers gesproken die er ook van overtuigd zijn dat dieren onze gedachten kunnen horen.

De volgende dag pakte ik de tent in en dronk ik het laatste beetje water. Ik had niets te eten voor mijn ontbijt, op wat bloemen van de gaspeldoorn na, maar ik had nog geen honger. Mijn laatste maaltijd was pas 24 uur geleden. Ik hing mijn rugzak weer om, vol goede zin, en ging omlaag naar een brede riviervallei. Ik kon nauwelijks wachten op de mooie tijd die ik voor me zag. Dat ik de avond ervoor dat bokje had gezien, gaf me goede hoop en ik was erg optimistisch over de jacht.

Kahurangi bestaat uit 450.000 hectare openbaar land, het heeft veel paden en trekkershutten. Hartje zomer bestond de kans dat ik op mensen op doortocht zou stuiten, dus week ik af van de wandelpaden en ging ik andere hikkers uit de weg, in de hoop meer dieren te zien. Het was fijn om in eenzaamheid te wandelen. Omdat ik niet behoefde te communiceren voelde ik me meer verbonden met het bos, de rivieren en bergtoppen. Ik voelde me thuis. Het was hartje zomer, het weer was goed, ik had volop daglicht en voelde me in deze bergen zelfverzekerd. We hadden jarenlang rondgetrokken in een soortgelijke omgeving en alles om me heen voelde vriendelijk. Niets te vrezen. Geen beren, wolven, slangen, schorpioenen of gevaarlijke spinnen. Ik had ook geen reden om mensen te vrezen.

Iedereen die ik ooit in het wild was tegengekomen, was altijd vriendelijk en behulpzaam geweest. De wildernis van Nieuw-Zeeland voelde als een veilige achtertuin.

Ik liep het bos in waar nooit gekapt was. Het verschil met het regeneratieve bos was opvallend: deze bomen waren hoog en oud en de sfeer was rustig, bijna sereen. De lucht was gevuld met het getsjirp van de belhoningeter en de beukenbomen stonden trots overeind, met hun oude stammen die een gevoel van waardigheid en tijdloosheid leken uit te wasemen.

Boven het altijd groene bladerdak was de lucht helderblauw, en de zon maakte vrolijke lichtvlekjes op de grond. Kleine waaierstaarten fladderden achter me aan, waar ik ook ging. Af en toe dook een nieuwsgierig roodborstje omlaag om te zien wat ik deed. Toen ik op een open vlakte aankwam, zag ik de verleidelijke Dragons Teeth. Die aanblik was zowel angstaanjagend als opwindend.

‘Ha draak, ik kom eraan,’ riep ik. En ik moest lachen toen ik mijn eigen stem hoorde.

Nadat ik een paar uren langs de rivier had gelopen, zocht ik geschikte geitengrond. Ik ken die beestjes heel goed. In de jaren dat ik met pijl en boog schoot, was ik erg vertrouwd met hen geraakt door ze bijna elke dag te observeren. Ik kende hun routines, gewoonten en patronen. Ik weet dat ze graag droge en zonnige plekken opzoeken. De oude bok zit het liefst op een uitkijkpunt, om zijn harem te bewaken. Ze slapen meestal onder een overhang of op andere droge plekken. Geiten hebben eigen paden, die goed gebruikt worden – maar soms klauteren ze over haast-verticale rotsfaçades, waar wij tweevoeters hen moeilijk kunnen volgen.

In de middag vond ik een rustig plekje met weelderig gras op de oevers van een stroom. Tot mijn verrukking hoorde ik ‘whio’: de fluitende roep van de blauwe eend, die je maar zelden ziet. Ik hoorde de alarmroep van het mannetje voordat ik de donkerblauwe vogels zag. Het stelletje gleed snel en elegant over het water, dook af

en toe om uiteindelijk te verdwijnen met de snelstromende rivier. Ik at wat paardenbloemen en vogelmuur, en met de zon in mijn rug en de wind in mijn gezicht wachtte ik op de geiten. Ik had verse poep gezien en ik kon hun aanwezigheid bijna ruiken. Maar ik zag niets.

Na drie dagen niet eten kreeg ik langzaam toch wel honger. Mijn maag was gewend aan regelmatig eten en met tussenpozen van twee uur kreeg ik nu een hongergevoel. Ik vond dat ik beter mijn best moest doen om een dier te vinden. Ik speurde de hele vallei en de zijstromen af, en kamde elk stukje bos uit. Maar ik zag nog altijd niets.

Door al dat speuren verbrandde ik wel een hoop calorieën. Ik had zo'n honger dat ik begon met ademhalingsoefeningen. Dat gaf me het gevoel dat mijn buik vol was, al duurde dat maar even. Veel water en klaverthee vulden mijn maag, maar gaven me geen extra energie.

Ik vond eetbare planten, zoals de topjes van de supplejack, paardenbloem en zuring. Maar die kleine beetjes eten herinnerden mijn maag eraan dat er meer in moest, en ik leek er nog meer honger door te krijgen.

Die middag hoorde ik geritsel in het blad op de grond. Het klonk precies als een geitje dat duidelijk niet probeerde stil te zijn. Gek genoeg leek het geluid mijn kant op te komen. Ik stopte meteen, klikte het magazijn in mijn geweer en laadde het stilletjes. Ik draaide me heel voorzichtig om en scande het bos op het wezen dat zo onbevreesd op me afkwam. Het klonk nu heel dichtbij.

Daar was-ie! Shit, een weka!

Een brutale, overmoedige weka. William, waarschijnlijk. Hij was voor niks of niemand bang omdat hij wist dat niemand hem iets zou doen. Ik zuchtte en liet de kogels weer in mijn zak glijden.

‘William! Wat doe jij hier in vredesnaam,’ mompelde ik. ‘Ik dacht dat je een geit was!’

De laatste zomer in de Nieuw-Zeelandse wildernis

*‘Het ding met leven in de wildernis is dat je in de echte wereld bent.
Het is de realiteit, waarin je de feiten onder ogen moet zien.’*

Deel 1: terug naar het hooggebergte

Drie jaar eerder was bij Peter chronisch nierfalen vastgesteld, nadat hij in de Australische woestijn uitgedroogd was geraakt. Het was een uiterst serieuze situatie en de arts adviseerde dialyse. Zonder zou Peter een levensverwachting van hooguit vijf jaar hebben.

Na lang wikken en wegen zei Peter: ‘Ik ga liever dood dan in een stad te moeten wonen, om de dag naar het ziekenhuis te moeten om dan urenlang aan een kunstnier te moeten liggen.’

Hij geloofde dat de wildernis hem meer herstel zou bieden dan enig medicijn of ziekenhuis ooit zou kunnen. Hij was ervan overtuigd dat slapen in het bos zijn gezondheid zou verbeteren. En als zijn tijd beperkt was, zo redeneerde hij, dan wilde hij die in de schoonheid van de natuur doorbrengen.

Hoewel vrienden vonden dat we knettergek waren, lag het in Peters aard minder gebruikelijke wegen te bewandelen. Ik was er ook van overtuigd dat we dit konden. Met meer dan zeven jaar ervaring in de bergen voelde het haast als thuiskomen. We waren beiden vastbesloten om terug te keren naar de plaats waar we het meest van hielden: de verbluffende, maar ook meedogenloze wildernis.

We besloten dus om de hut in Abel Tasman te verlaten en trokken naar de hoge bergen van South Marlborough. Onze vriend Mouse woonde in die contreien en kon ons helpen met voorraden. We noemden hem Mouse omdat hij bepaald niet de grootste van de regio was, maar wel altijd druk, haastig en vol energie was. Mouse was jarenlang een goede vriend geweest. Hij was nu achter in de veertig, maar door zijn manier van bewegen leek hij veel jonger. Hij was boomverzorger, schuttingbouwer en een verwoed jager. Hij had nauwelijks op school gezeten, las nooit een boek en groeide op in een van de ruigste buurten van Nieuw-Zeeland, waar hij moest knokken om te overleven. Net als zijn familie en vrienden had hij illegaal geld verdiend, maar hij had dat leven achter zich gelaten en was nu een doodgewone, gezagsgetrouwe burger. Zoiets.

Mouse en zijn nieuwe vriendin Natalie woonden in een prachtig, ruim huis op het platteland. Bij aankomst gingen we douchen en we wasten onze kleren in de machine. We sliepen in een zacht bed, het linnengoed rook naar wasverzachter en onze hoofden rustten op traagschuim. We aten eten dat uit de koelkast kwam, wild zwijn dat in de oven was gebakken en keken Netflix op een scherm dat de hele muur bedekte. De eerste dag was het allemaal heel leuk en nieuw, maar tegen de tweede dag was ik er al aan gewend geraakt. Het verbaasde me hoe snel luxe normaal wordt.

Natalie straalde met elke beweging vriendelijkheid uit en haar glimlach was als een warme omhelzing. Haar zachte aanwezigheid stelde mensen op hun gemak, ook zonder dat ze een woord sprak. Ze was dol op dieren maar hield vooral van planten. Ze hield ervan thuis te blijven en kon zich niet voorstellen dat je met een zware rugzak door de bergen wilde trekken, laat staan jagen in de regen.

‘Waarom vinden jullie het daar eigenlijk zo leuk?’ vroeg ze op een middag, terwijl we samen op de bank theedronken.

Ik lachte omdat ik wist dat ze niet begreep dat we liever in een tent in de bergen woonden dan thuis een filmavond te houden.

‘Ik denk omdat het daar zo dynamisch en vol leven is. In de

wildernis is alles wat het is. Het is niet gemakkelijk om tijdens onweer in een tent te zitten, maar ik houd van die intensiteit. Op die momenten voel ik me kwetsbaar maar zinderend van leven.' Ik vertelde verder. 'En als ik een geit schiet en die boven een vuur bereid, de botten openbreek voor het merg, dan voelt het echt, een oergevoel, alsof ik in verbinding kom met iets ouds. Het is niet alleen overleven: het is een intens, natuurlijk leefritme. Die momenten zijn onbetaalbaar. Zoals wanneer ik aandachtig water kook boven het vuur. Het kan een enorm gedoe zijn. Maar die kop koffie smaakt beter dan je ooit hebt geproefd!'

Ze lachte.

'Maar het is vooral omdat de wildernis echt voelt,' vervolgde ik. 'Voor mij is het als het verschil tussen kijken naar een kookprogramma op de tv en daadwerkelijk een maaltijd bereiden en eten. Het is een wereld van verschil.'

Nadat we hadden besloten terug te gaan naar de bergen, gingen we kaarten bestuderen om de beste locatie voor onze zomer te vinden. We hadden een plek nodig ver van de drukte – hoe afgelegener, hoe beter. Veel mensen betekende lawaai, vervuiling, regels, verstoring.

Een droog klimaat was het beste, maar we hadden ook bos nodig om te kunnen schuilen en voor brandhout, en ook beekjes met genoeg water. We sloegen ons kamp altijd hoog in de bergen op, buiten bereik van zandvliegjes – ook wel kriebelmuggen genoemd. Ze brengen geen ziekten over maar ze zijn dodelijk voor ontspannen momentjes in de zon. Anders dan muggen kunnen ze niet door stof heen steken, dus zorgden we dat we lange mouwen, lange broeken en sokken droegen wanneer we stilzaten. Als we liepen hadden we er gelukkig geen last van, omdat ze ons tempo niet konden bijhouden.

Het belangrijkste bij de keuze van een goede vallei was over-

vloedig wild om op te jagen. Maar de herten, zwijnen, geiten, buidelratten en hazen leven niet gelijkmatig verdeeld in de Zuidelijke Alpen. In sommige valleien leven zwijnen, een andere is misschien een walhalla voor buidelratten en weer een bergkam verder zou je hazen aantreffen – of helemaal niets. Weten waar de dieren leefden, was van cruciaal belang.

In ons eerste jaar had ik geen idee waar de dieren waren, maar in de loop van tien jaar had ik geleerd waar ik ze kon vinden – door mijn eigen ontdekkingen of door tips van andere jagers.

We kochten voldoende voorraad voor vier maanden. Ik vertrouwde op een succesvolle jacht en rekende uit dat we elke week ongeveer een kilo meel, havermost, rijst en linzen of bonen nodig hadden. Ik pakte een paar potten ghee in en wat zout, wat we allemaal bewaarden in tien plastic emmers.

Onze uitrusting stond klaar in de garage van Mouse. Toen de koude lenteregens plaatsmaakten voor zomerse zonneschijn waren we klaar om te vertrekken.

Op een rustige, prachtige avond laadden we onze spullen in de laadbak van Mouse' pick-up. De volgende ochtend gingen we met z'n drieën op pad. We reden urenlang over een rustige weg naar het westen. Toen we bij Rainbow Valley aankwamen, sloegen we een pad in voor 4x4-auto's. We kenden die weg goed omdat we in het verleden wel in deze vallei hadden gebivakkeerd. We reden veertig kilometer over het hobbelige pad en met elke trage mijl voelden we de beschaving verder naar de achtergrond verdwijnen.

De naam van de vallei was niet toevallig gekozen: er waren vaak regenbogen te zien, wat wees op de harmonieuze mix van zon en regen. De dieren gedijden goed in het overvloedig aanwezige, groene gras, terwijl het zonnige weer het leven in een tent aangenaam maakte.

Toen we de vallei bereikten waar we de zomer wilden doorbrengen verborgen we de emmers in bosjes in de buurt – we ver-

stopten ze achter rotsen en bedekten ze met stenen en mos, zodat ze onzichtbaar waren voor toevallige passanten. In de komende maanden zou ik vaak naar hier terugkeren om voorraad te halen.

Mouse schudde Peter de hand met een vrolijk ‘Het beste, makker!’

Toen keerde hij zich naar mij toe en zei hij: ‘Veel succes.’ Hij had het niet over mooi weer of een succesvolle jacht: het was een stille erkenning van de risico’s. Hij wist dat als iets verkeerd ging met Peter, ik er alleen voor zou staan om de gevolgen te dragen.

‘Dankjewel,’ zei ik, en ik haalde diep adem. Ik wilde graag weg, maar nu voelde ik me ongemakkelijk en vroeg ik me af welke rampspoed ons kon treffen.

Ik wist dat het een serieuze beslissing was om met een chronische nierpatiënt naar een plek te gaan op twee of drie dagen lopen vanaf de dichtstbijzijnde weg. Als Peters gezondheid ineens achteruit zou gaan, dan had ik een ernstig probleem.

‘Ik ben er klaar voor!’ zei Peter, terwijl hij met zijn houten wandelstok op een platte steen tikte. ‘Laten we gaan!’ Hij zat vol enthousiasme en Mouse en ik moesten erom lachen. ‘Oké,’ zei ik, en we gingen op weg.

Deel 2: op weg

We wisten niet precies waar we ons kamp zouden opslaan, maar Peter had op de kaart een beek gemarkeerd. Het was zestien kilometer lopen. Peter droeg zo’n 15 kilo, ik ongeveer het dubbele. We hadden onze hele uitrusting mee, zelfs een bijl en onze zware Dutch oven, plus voor drie dagen eten. Als we de eerste rantsoenen op hadden, zou ik weer naar de emmers gaan om nieuwe voorraad te halen.

We hadden het grootste deel van de dag nodig om op onze bestemming aan te komen. In mijn eentje had ik het in drie uur kunnen redden, maar met Peter erbij duurde alles twee keer zo lang. Niet dat ik dat erg vond: ik was trots op hem dat hij terugging naar

het hooggebergte. Het was een ongelooflijke prestatie dat hij überhaupt probeerde weer in het wild te leven.

‘Die is droog,’ zei Peter toen we de beek bereikten die hij op de kaart had gespot. Er stroomde geen water.

Hij deed zijn rugzak af en ging op een grote steen midden in de droge rivierbedding zitten. Hij wees omhoog: ‘Deze aftakking komt van een groot verzamelbekken. Daarboven zie ik bos, dus ik denk dat er voldoende water is. Alleen loopt het hier onder de grond.’ Hij wees op een grote rots naast hem. ‘Kijk, geen korstmos of algen. Hier groeit niets omdat het water regelmatig over de rotsen heen spoelt.’

Ik deed mijn rugzak af. ‘Dan ga ik de beek zoeken, en een geschikte plek voor onze tent,’ zei ik, terwijl ik de droge rotsen begon te beklimmen. Na een paar honderd meter hoorde ik water stromen. Ik was opgelucht toen ik de plek vond waar het water onder de stenen verdween.

In de wetenschap dat de beek zich de komende paar maanden nog verder terug zou trekken, klom ik nog wat hoger op zoek naar een vlak stuk grond in de buurt van het water maar waar het niet zou overstromen. In al die jaren was het de eerste keer dat ik een plek moest zoeken voor ons tweeën – normaal deed Peter dat. Ik was dan ook trots op mezelf toen ik een mooie, met gras begroeide plek vond met een prachtig uitzicht op de weidse vallei.

Er liep een beek voorlangs en we werden omringd door bos, met voldoende brandhout in de buurt. Yes, dit is het! dacht ik opgetogen en ik rende terug naar Peter. Ik huppelde en sprong over de rotsen, mijn armen wijd gespreid om in evenwicht te blijven. Het voelde heerlijk. Het was riskant, maar jarenlange ervaring op dit soort terrein had me lenig en zelfverzekerd gemaakt. ‘Ik heb ’t gevonden!’ riep ik toen ik om de bocht kwam en Peter beneden zag.

‘Dat is goed nieuws,’ zei Peter rustig, zonder te bewegen.

‘Gaaf het goed?’ vroeg ik, terwijl ik hijgend naast hem stond.

‘Een beetje moe, maar blij om hier te zijn. Het voelt alsof er een zware last van mijn schouders is gevallen. Alsof ik weer kan ademen. Een mens heeft ruimte nodig.’

‘Ruimte! Yes! Ik ben ook opgelucht!’ zei ik vrolijk, terwijl ik diep ademde.

‘Ik zag net een haas die in het zonnetje lag,’ zei Peter. ‘Hij zag mij ook. Zijn naam is Harry en hij vindt het niet leuk om afgeschoten te worden.’

‘Maak je geen zorgen Harry, je zit goed!’ riep ik lachend.

Ik hielp Peter zijn rugzak weer op te hijsen en we klommen naar mijn plekje. Tevreden over de plek van ons kampement ging Peter rusten, terwijl ik de tent opzette. Ik verzamelde droge takken en maakte een vuurtje om verse maïs en andere groenten uit Mouse’ tuin klaar te maken. We genoten van de maaltijd, in het besef dat ons eetpatroon over een paar dagen radicaal zou veranderen.

Onze eerste nacht was vredig en ontspannen. Ik werd wakker van het ochtendkoor – de klokvogels begroetten de nieuwe dag. Zodra het licht was, kroop ik uit de tent, plukte ik wat manukatakjes voor thee, en maakte ik vuur. De avond ervoor had ik een driepoot gemaakt van drie van onze wandelstokken en wat touw.

Een stuk dik metaal draad fungeerde als haak voor de Billy, zodat die boven het vuur hing. Ik blies rustig in de vlammen om het water aan de kook te brengen. Ik zat op een grote steen, nipte van mijn kruidentheetee, keek rond in ons nieuwe kampement en voelde me heel rijk. Alles wat ik nodig had in de wereld was binnen handbereik. Vuur en water, Peter als mijn beste vriend, rust en stilte, bos en schoonheid en een lange zomer in het verschiet. Ik voelde me de gelukkigste mens op aarde.

Op onze eerste volle dag verzamelden we ’s ochtends brandhout, dat we bewaarden onder een tussen vier bomen gespannen tarp.

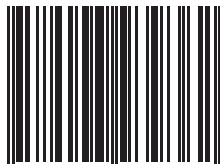
HOE BEREID JE JE VOOR OP EEN ZELFVOORRZIENEND BESTAAN?

Miriam woonde zeven jaar in de wildernis van Nieuw-Zeeland en trekt nog steeds maandenlang door ongerepte natuur. Ze weet als geen ander hoe het is om volledig op jezelf aangewezen te zijn.

In *Overleven in de wildernis* deelt ze haar indrukwekkende verhaal en de praktische kennis die ze onderweg opdeed. Hoe bereid je je mentaal én fysiek voor op een bestaan zonder vaste structuur? Wat leer je als je maandenlang leeft zonder moderne gemakken — maar mét overvloedige stilte, scherpte en vrijheid?

Of je nu droomt van een radicaal ander leven, of simpelweg meer veerkracht en onafhankelijkheid zoekt: dit boek laat je zien hoe je sterker wordt, juist door terug te keren naar de basis.

MIRIAM LANCEWOOD is geboren en getogen in de Achterhoek. Ze was een competitieve polsstokhoogspringer en studeerde Lichamelijke Opvoeding. Tijdens een van haar reizen in Afrika en India ontmoette ze de 30 jaar oudere Peter Lancewood. Sinds 2021 wonen ze samen offgrid in Bulgarije.

9 789043 939362

www.kosmosuitgevers.nl

**KOS
MOS**

NUR 320
KOSMOS UITGEVERS,
UTRECHT/ANTWERPEN